

Технические науки

УДК 624.011.2:668.3

Супрун Олег Юрійович

пошукач кафедри технології будівельного виробництва
і будівельних матеріалів
Харківський національний університет
міського господарства ім. О.М.Бекетова

Супрун Олег Юрьевич

соискатель кафедри технологии строительного производства
и строительных материалов
Харьковский национальный университет
городского хозяйства им. А.Н.Бекетова

Suprun O. Yu.

Ph.D. student of department
construction technologies and building materials
O.M.Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

ПРОГНОЗУВАННЯ ПАРАМЕТРІВ ПРОЦЕСУ ВСТАНОВЛЕННЯ В БЕТОНІ АНКЕРІВ НА АКРИЛОВИХ КОМПОЗИЦІЯХ

Анотація. Наведено результати дослідження впливу організаційно-технологічних факторів на тривалість встановлення в бетоні хімічних анкерів з використанням акрилових композицій.

Ключові слова: анкер, акрилова композиція, фактор, імітаційна модель, експертна оцінка.

Аннотация. Приведены результаты исследования влияния организационно-технологических факторов на продолжительность установки в бетоне химических анкеров с использованием акриловых композиций.

Ключевые слова: анкер, акриловая композиция, фактор, имитационная модель, экспертная оценка.

Summary. The paper presents the results of research of the activities of organizational and technological factors on the duration of the installation in concrete chemical anchors with acrylic compositions.

Keywords: anchor, acrylic composition, factor, imitating model, expert assessment.

Постановка проблеми. Загальновідомо, що прогнозування – наукове дослідження конкретних перспектив розвитку якого-небудь процесу. Одним з показників ефективності будівельного процесу є тривалість, прогнозування якої необхідно для скорочення термінів і зниження вартості будівництва [1]. При організаційно-технологічному проектуванні робіт з установами хімічних анкерів спостерігається дефіцит науково-методичних розробок з прогнозування параметрів процесу. При цьому обсяги анкероустановлювальних робіт постійно зростають [2, с. 26; 3, с. 47; 4, с. 35].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Ґрунтовні праці в галузі дослідження параметрів анкерних з'єднань [5, 6, 7] мають зміст, що відбиває насамперед аспекти міцності та надійності. Досліджувалися показники ефективного використання епоксидних композицій, взаємозв'язок міцності та діаметру болтів, показники поведінки з'єднань в умовах сейсмічних впливів та ін. На цей час в даному проблемному полі недостатньо публікацій щодо прогнозування параметрів технологічного процесу установами анкерів.

Мета дослідження. Створення методики прогнозування параметру тривалості виконання робіт при установах в бетоні анкерів з

використанням акрилових композицій з урахуванням впливу організаційно-технологічних факторів.

Виклад основного матеріалу. При зростанні сукупності факторів, що впливають на точність прогнозу, застосовуються основні методи прогнозування: статистичні методи; методи моделювання; методи експертних оцінок; оцінка по аналогу; інтуїтивні методи. Імітаційні моделі широко використовуються для прогнозування техніко-економічних показників [4]. Досить часто використовуються методи експертних оцінок через відсутність необхідної інформації (метод рангів). Ранжирування дозволяє вибрати з досліджуваної сукупності факторів найбільш істотний [9, с. 54; 10, с. 24].

Для прийняття об'єктивних незалежних рішень і оцінок в експеримент були запрошені експерти – висококваліфіковані фахівці в досліджуваній галузі. При підготовці до оцінювання були сформульовано 11 факторів, що впливають на параметр тривалості з можливістю додавання і виключення. Методом анкетування були відібрані та оцінені наступні організаційно-технологічні фактори:

- 1 – ступінь суміщення робіт на захватці;
- 2 – життєздатність акрилової композиції;
- 3 – ущільненість будівельного майданчика;
- 4 – насиченість анкерами площі бетону;
- 5 – якість підготовки отворів;
- 6 – рівень механізації робіт;
- 7 – температурний режим технологічного процесу;
- 8 – тривалість готування раціонального обсягу акрилової композиції;
- 9 – ритм спеціалізованого потоку;
- 10 – рівень кваліфікації ланки;
- 11 – ступінь забезпеченості процесу вивірвальними пристосуваннями.

Оцінка ступеня погодженості думки експертів здійснювалася за допомогою коефіцієнта конкордації [9, с. 45].

$$K_{konk} = \frac{K}{K_{max}}, \quad (1)$$

де K_{konk} – коефіцієнт конкордації;

K – сума квадратів алгебраїчних різностей;

K_{max} – максимально можливе значення суми квадратів алгебраїчних різностей.

У результаті аналізу стандартизованих експертних оцінок були отримані дані, які сформували матрицю стандартизованих рангів опитування групи експертів (табл. 1). За результатами оцінок побудована діаграма факторів впливу (рис. 1).

З діаграми встановлено, що на останньому місці з досліджуваних факторів – рівень кваліфікації ланки, сумарний ранг $S_j=102,65$. При цьому до найбільш впливових ставляться наступні фактори:

- ступінь забезпеченості процесу вивірювальними пристосуваннями ($S_j=36,80$);
- ступінь суміщення робіт на захватці ($S_j=42,84$);
- ущільненість будівельного майданчика ($S_j=48,23$);
- життєздатність акрилової композиції ($S_j=51,11$);
- насиченість анкерами в межах захватки ($S_j=55,82$);
- якість підготовки отворів ($S_j=64,18$);
- рівень механізації робіт ($S_j=68,82$);
- ритм спеціалізованого потоку ($S_j=74,76$).

Матриця стандартизованих рангів опитування групи експертів

Експерты		Факторы, m											D_i	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
		j_1	j_2	j_3	j_4	j_5	j_6	j_7	j_8	j_9	j_{10}	j_{11}		
n	i_1	1	1.05	5.24	2.1	6.29	4.19	3.14	10.48	11.52	8.38	9.43	4.19	66
	i_2	2	6.39	1.07	3.19	2.13	7.45	5.32	7.45	10.65	9.58	11.71	1.07	66
	i_3	3	2	1	5	10	3	4	9	8	6	11	7	66
	i_4	4	0.96	7.65	6.69	1.91	5.74	8.61	9.57	7.65	3.83	10.52	2.87	66
	i_5	5	2	6	8	4	3	7	9	11	5	10	1	66
	i_6	6	5.32	7.45	2.13	1.07	8.52	10.65	3.19	4.26	11.71	6.39	5.32	66
	i_7	7	6.71	2.24	4.48	3.36	7.83	10.07	6.71	11.19	1.12	8.95	3.36	66
	i_8	8	2	5	7	8	3	4	6	10	9	11	1	66
	i_9	9	2	1	4	5	7	9	10	6	8	11	3	66
	i_{10}	10	10.68	2.91	1.94	7.77	3.88	0.97	8.74	9.71	4.85	8.74	5.82	66
	i_{11}	11	1.74	9.55	3.47	5.21	8.68	6.95	7.82	7.82	6.08	7.82	0.87	66
S_j			42.84	51.11	48.23	55.82	64.18	68.82	87.95	97.79	74.76	102.65	36.80	
$\bar{S} = \frac{1}{2}n(m+1)$			66											
$d = S_j - \bar{S}$			-23.16	-14.89	-17.77	-10.18	-1.20	2.82	21.95	31.79	8.76	36.65	-29.20	
d^2			536.38	221.71	315.77	109.94	1.44	7.95	481.8	1010.4	76.73	1343.2	852.6	
$K = \sum_{g=1}^m d_g^2$			4957.75											
$K_{\max} = \frac{1}{12}n^2(m^2 - m)$			13310											
$K_{\text{конк}} = \frac{K}{K_{\max}}$			0.415											

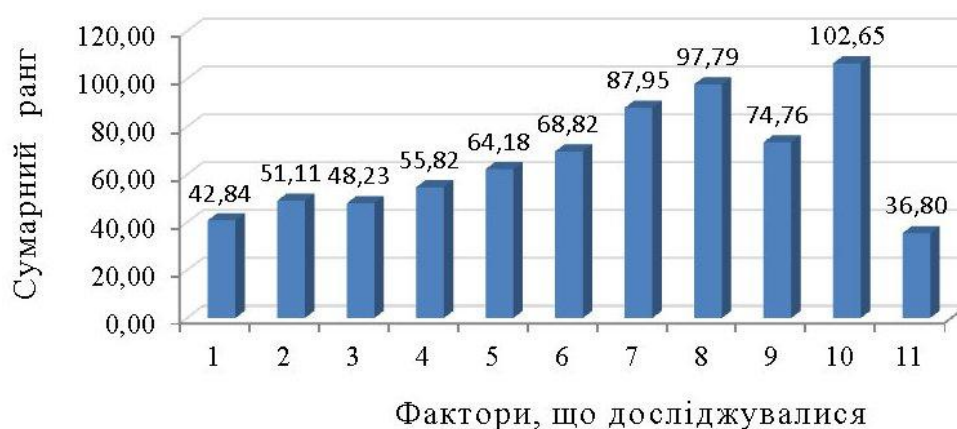

Рис. 1. Діаграма сумарних рангів факторів, що досліджувалися (отримано автором)

Для побудови імітаційної моделі прогнозування тривалості робіт систематизуємо ці фактори і використовуємо в побудові багатфакторної математичної моделі. Для дослідження впливу організаційно-технологічних факторів на тривалість анкероустановлювальних робіт була розглянута вибіркова сукупність проектів. Методика розробки моделі зводиться до дослідження впливу зміни досліджуваного результуючого фактора Y у відповідь на зміну визначальних його факторних ознак x_i ($i=1, 2, \dots, n$). Після обробки одержуємо залежність результуючої ознаки Y від зміни факторних ознак x_i , що описується рівнянням:

$$Y_x = b_0 + b_1 \cdot x_1 + b_2 \cdot x_2 \dots b_n \cdot x_n, \quad (2)$$

де b_1 – коефіцієнти регресії, які визначаються на основі обробки початкових даних.

Матрицю парних кореляцій будували з використанням пакета прикладних програм *Statistica 6.0*. У роботі застосовані наступні методи побудови рівняння множинної регресії: метод виключення, метод включення, кроковий регресійний аналіз.

У кінцеву модель увійшли змінні x_2, x_9, x_{11} (табл. 1).

Таблиця 2

Розрахункові значення кінцевої моделі (отримано автором)

№ зп.	N=14	Beta	Std. Err. of Beta	B	Std.Err. of B	t(10)	p-level
1	Intercept			-294,230	62,381	-4,765	0,001
2	x_2	0,367	0,107	73,105	22,505	3,426	0,006
3	x_9	-0,271	0,103	-26,581	10,883	-2,626	0,025
4	x_{11}	0,470	0,087	327,008	64,622	5,370	0,000

В результаті була побудована багатфакторна регресійна модель залежності тривалості робіт від наступних факторів: життєздатність акрилової композиції; ритм спеціалізованого потоку; ступінь забезпеченості процесу вивірвальними пристосуваннями:

$$\hat{y}_i = -294 + 73,1x_2 - 26,6x_9 + 327x_{11} \quad (3)$$

Точність моделі оцінюється за допомогою середньої помилки апроксимації, яка рівна 8,8%.

Висновки. Запропонована математична модель дозволяє здійснювати прогнозування параметру тривалості робіт з установа в бетоні хімічних анкерів на акрилових композиціях з метою розробки заходів щодо скорочення тривалості при розробці проектів організації будівництва і проектів виконання робіт.

Література

1. Черненко В.К. *Технологія будівельного виробництва : підручн. / В.К. Черненко, М.Г. Ярмоленко, Г.М. Батура та ін.; за ред. В.К. Черненка, М.Г. Ярмоленка. – К. : Вища школа, 2002. – 430 с.*
2. Zolotov M.S. *Technology of at anchor bolts embedment into concrete by acrylic glues / M.S. Zolotov, O.Y. Suprun // European Applied Sciences. – Stuttgart, 2014. – № 5. – P. 81-83.*
3. Бабаев В.Н. *Реконструкция фундамента жилого дома с использованием анкерования арматурных стержней акриловыми клеями / В.Н. Бабаев, М.С. Золотов, Э.А. Шишкин и др. // Научный вестник строительства. – ХНУБА, ХОТ АБУ. – 2014. – №3(77). – С. 53-58.*
4. ETAG 001. *Guideline for European Technical Approval of Metal Anchors for Use in Concrete, Part one: Anchors in General European Organisation for Technical Approvals. – Brussels, 2013. – 39 p.*
5. Barnat J. *The Shear Strength of Epoxy Adhesive Used for Chemical Anchors / J. Barnat J., M. Bajer. – Advanced Materials Research. – 2015. – Vol. 1122. – Pp. 278-281.*

6. Barnat. J. *Behaviour analysis of steel bonded anchors : Ph.D. Thesis.* – Brno : University of Technology, Faculty of Civil Engineering, 2010. – Pp. 16-18.

7. Eligehausen R. *Anchorage in Concrete Construction* / R. Eligehausen, R. Mallée, J.F. Silva. – Berlin : Ernst & Sohn Verlag für Architektur und technische Wissenschaften GmbH & Co. KG, 2012. – 378 p.

8. Тюрин Ю.Н. *Статистический анализ данных на компьютере* / Ю.Н. Тюрин, А.А. Макаров; под ред. В.Э. Фигурнова. – М. : ИНФРА-М, 1998. – 528 с.

9. Бешелев С.Д. *Математико-статистические методы экспертных оценок* / С.Д. Бешелев, Ф.Г. Гурвич. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Статистика, 1980. – 263 с.

10. Адлер Ю.А. *Планирование эксперимента при поиске оптимальных условий* / Ю.А. Адлер, Е.В. Маркова, Ю.В. Грановский. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Наука, 1976. – 279 с.